

ЗАТВЕРДЖУЮ



Проректор з науково-педагогічної
роботи і міжнародної діяльності
Карпатського національного
університету імені Василя Стефаника
кандидат хімічних наук, доцент
Лілія ТУРОВСЬКА
березня 2026 р.

ВИТЯГ

з протоколу № 02 від 27 лютого 2026 р. фахового семінару структурного підрозділу факультету історії, політології і міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

ПРИСУТНІ:

– з кафедри політичних наук:

Монолатій І. С. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук – голова семінару;

Липчук О. І. – кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук – секретар семінару;

Климончук В. Й. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук – гарант ОП, член семінару;

Доцяк І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Дерев'янка С. М. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук – член семінару;

Марчук В. В. – доктор історичних наук, професор, професор кафедри політичних наук – член семінару;

Кобець Ю. В. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Москалюк М. Ф. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Ломака І. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Мадрига Т. Б. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Матвієнків С. В. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Мосора М. А. – кандидат політичних наук, асистент кафедри політичних наук – член семінару;

Міщук М. Б. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

Березовська-Чміль О. Б. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук – член семінару;

– з кафедри міжнародних відносин:

Цепенда І. Є. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри міжнародних відносин – член семінару, науковий керівник;

Бойчук О. І. – кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин – член семінару;

Геник М. А. – кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин – член семінару.

З присутніх – 4 докторів політичних наук, 1 доктор історичних наук, 11 кандидатів політичних наук та 1 кандидат історичних наук.

Головуючий на фаховому семінарі – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук Монолатій І. С.

СЛУХАЛИ:

1. Результати дисертаційної роботи Савчука Віталія Романовича, денної бюджетної форми на тему «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації у контексті російської агресії проти України», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки 052 Політологія.

Тему дисертаційної роботи «Політика ЄС щодо умиротворення РФ у контексті російської агресії в Україні» затверджено на засіданні Вченої ради Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 09 від 01 листопада 2022 р.) та уточнення «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації у контексті російської агресії проти України» затверджено на засіданні Вченої ради Карпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 04 від 24 лютого 2026 р.).

Науковим керівником затверджений доктор політичних наук, професор Цепенда Ігор Євгенович.

2. Виступ здобувача Савчука Віталія Романовича (до 20 хв)

Актуальність теми дослідження політики Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації в контексті російської агресії проти України зумовлена комплексом сучасних політичних, безпекових і геостратегічних факторів, що формують архітектуру європейської та глобальної безпеки. Попри те, що після 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення 2022 року, ЄС перейшов до активної санкційної політики та масштабної оборонної підтримки України, тривалий попередній період характеризувався переважно підходами, які можна означити як політику умиротворення. Ця політика передбачала намагання обмежити агресивні наміри Росії шляхом дипломатичного діалогу, інтенсивного економічного співробітництва та пошуку компромісних рішень. Її критичний аналіз є необхідною передумовою для з'ясування структурних помилок та прорахунків, що створили сприятливі умови для поступового розширення російського впливу.

Попри існування низки розвідок, присвячених окремим аспектам досліджуваної теми, комплексне вивчення феномену умиротворення в сучасній політичній науці не набуло завершеного вигляду. Домінуюча історіографія здебільшого обмежується характеристикою реакцій (санкції, ресурсна підтримка жертви, фактори стримування ескалації), залишаючи поза увагою механізм кореляції стратегічного впливу зазначених факторів на деескалацію

конфлікту. У дослідженні концепт «умиротворення» операціоналізовано через систему індикаторів прямого впливу на агресора: інтенсивність та швидкість впровадження санкційних рішень, динаміку адаптації обмежувальних заходів у відповідь на зниження їх ефективності, а також масштабування економічної та військової допомоги країні-жертві. Зазначена характеристика дослідження дозволяє трансформувати науковий пошук із площини хронологічного викладу у площину аналізу причинно-наслідкових зв'язків реалізації умиротворення.

Об'єктом дослідження є політика ЄС у сфері взаємовідносин з РФ у контексті міжнародної безпеки та реагування на російську агресію проти України.

Предметом дослідження є політика умиротворення, яку ЄС застосовував щодо РФ, її прояви, механізми, еволюція та вплив на розвиток російської агресії проти України, а також фактори, що визначали трансформацію цієї політики.

Політика ЄС у роботі трактується як продукт взаємодії інституцій ЄС та держав-членів у рамках СЗППБ, що зумовлює необхідність аналізу двох рівнів ухвалення рішень

Мета дисертаційного дослідження полягає у комплексному аналізі політики Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації, виявлення її ключових особливостей, причин та наслідків у контексті російської агресії проти України, а також визначення впливу цієї політики на формування сучасної та майбутньої стратегії ЄС у сфері безпеки.

Для досягнення поставленої мети сформульовано наступні **завдання** дослідження:

- проаналізувати теоретико-методологічні підходи до розуміння політики умиротворення у міжнародних відносинах, визначити її концептуальний зміст, основні моделі та історичну еволюцію;

- дослідити імперські прагнення РФ та спроби їх реалізації, а також проаналізувати реакцію ЄС на ці дії у різні періоди;

- охарактеризувати відповідь європейських країн на російську агресію проти України у 2014–2022 роках, визначити основні етапи формування зовнішньополітичних рішень ЄС та оцінити їхні наслідки;

- проаналізувати форми та механізми підтримки України Європейським Союзом, а також співпрацю ЄС з міжнародними партнерами до та на початку повномасштабного вторгнення РФ у 2022 році;

- виявити та дослідити внутрішньоєвропейські розбіжності щодо підтримки України, визначити їхні політичні, економічні та ідеологічні причини, а також оцінити наслідки цих розбіжностей для спільної політики ЄС;

- оцінити роль і вплив США та Великої Британії на формування політики ЄС у відповідь на російську агресію проти України;

- проаналізувати причини можливого повернення Європейського Союзу до елементів політики умиротворення Росії з кінця 2022 року.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у здійсненні системного концептуального аналізу впливу політики умиротворення ЄС щодо РФ на динаміку та ескалацію російської агресії проти України, що комплексно обґрунтовало причинно-наслідковий зв'язок між стриманою реакцією європейських інституцій та створенням передумов для трансформації

гібридного конфлікту у повномасштабне збройне вторгнення. Дослідження долає фрагментарність попередніх наукових розвідок, пропонуючи цілісну модель інтерпретації ролі ЄС у безпековій кризі на континенті.

У роботі Вперше:

- на відміну від підходів Г. Моргентау, Г. Крейга та А. Джорджа, С. Рока, І. Макліна та А. Макмілана та інших вчених, які трактують умиротворення (appeasement) як політику поступок агресивним вимогам з метою збереження миру, у роботі запропоновано окреме визначення «політики умиротворення сторони конфлікту» у міжнародних відносинах і «політики умиротворення агресора», а також диференціацію понять «політика умиротворення» як стратегічного рівня політичного аналізу та «факту умиротворення» як тактичного рівня;

- здійснено комплексний аналіз політики умиротворення ЄС щодо РФ як самостійного феномену в системі сучасних міжнародних відносин, з урахуванням її еволюції від середини 1990-х років до періоду повномасштабної війни 2022 року;

- проведено системне дослідження внутрішньоєвропейських розбіжностей щодо підтримки України;

- запропоновано типологію чинників (інституційні/економічні/безпекові/дискурсивні) та показано механізми їх впливу на рішення ЄС у період після 2022 року;

- охарактеризовано феномен «ядерного умиротворення» як чинника, що посилює відчуття безкарності держави-агресора та створює потенційно небезпечний прецедент легітимізації ядерного шантажу як інструменту зовнішньої політики держав, що володіють ядерним потенціалом.

Уточнено:

- комплекс базових умов, дотримання яких забезпечує ефективність політики умиротворення у системі міжнародних відносин;

- взаємозв'язок між імперськими прагненнями РФ та політикою ЄС, що дозволило окреслити наслідки недооцінки російського ревізіонізму для ефективності попередніх стратегічних підходів ЄС;

- роль і вплив США та Великої Британії у формуванні реакції ЄС на російську агресію, зокрема в контексті санкційної політики та оборонного співробітництва;

- зміст, динаміку, результативність та недоліки санкційної політики ЄС, а також військове, економічне й гуманітарне співробітництво з Україною до та під час повномасштабної агресії РФ;

- доцільність і потенціал застосування вторинних санкцій щодо держав, які опосередковано сприяють підтримці російського військово-економічного комплексу.

Набули подальшого розвитку:

- дослідження національних інтересів держав-членів ЄС у підтримці демократичної, суверенної та територіально цілісної України;

- висновки щодо довгострокових наслідків політики умиротворення для європейської та глобальної системи безпеки, що створює аналітичні підстави для переходу ЄС до моделі стратегічної автономії й посилення його ролі як безпекового актора;

- аналіз значення міжнародної допомоги в боротьбі з агресором та у подоланні економічних наслідків російсько-української війни;
- окреслення специфіки трансформації сучасної моделі міжнародних відносин, яка супроводжується зростанням ризиків ескалації кризових процесів та формуванням передумов для нових глобальних конфліктів.

Висновки. Узагальнення результатів проведеного наукового аналізу дає змогу сформулювати такі ключові висновки:

Концепт умиротворення в системі міжнародних відносин доцільно трактувати не лише як інструмент дипломатичного компромісу, але й як деструктивну стратегію, що де-факто легітимізує агресивні дії та створює сприятливі умови для експансії сильнішого міжнародного актора. Емпіричними індикаторами такої політики виступають: низька інтенсивність та швидкість імплементації санкційних рішень, пріоритизація діалогу за відсутності змін у поведінці агресора, а також асиметричні компроміси, тягар яких перекладається на країну-жертву.

У ретроспективі зовнішньополітичного курсу Європейського Союзу простежувалась позиція на політику залучення та економічної інтеграції Російської Федерації з очікуванням її подальшої політичної лібералізації. Водночас інституції ЄС не врахували консолідацію російського неоімперського реваншизму. Відсутність адекватної та жорсткої реакції міжнародного співтовариства на кризу довкола острова Тузла у 2003 році, а також на російсько-грузинську війну 2008 року, сформувала у російського керівництва відчуття стратегічної безкарності.

Еволюція політики реагування ЄС на російську збройну агресію у період 2014–2022 років охоплює три ключові етапи:

Етап гібридного стримування (2014–2015 рр.): Характеризувався імплементацією секторальних обмежувальних заходів низької та середньої інтенсивності та домінуванням міждержавної дипломатії в рамках «Нормандського формату», що не забезпечило ефективної деескалації конфлікту.

Етап стагнації та умиротворення (2015–2020 рр.): Відзначався зупинкою розширення санкційних механізмів та спробами ключових європейських акторів (зокрема Німеччини через реалізацію проекту «Північний потік-2») сепарувати економічне співробітництво від геополітичних конфліктів.

Етап «екзистенційного шоку» (з 2022 р.): Повномасштабне вторгнення РФ зумовило радикальний злам зовнішньополітичної парадигми ЄС, що трансформувалося в перехід до активної багатовимірної стратегії підтримки України. Це проявилось у запровадженні комплексних санкційних пакетів, системній військовій підтримці, безпрецедентній активації Директиви про тимчасовий захист та пришвидшеному наданні Україні статусу кандидата на членство в ЄС.

Слід зазначити, що практична імплементація солідарної політики ЄС суттєво ускладнювалася розбіжностями у сприйнятті російської агресії як загрози національній безпеці. Якщо для держав Центрально-Східної Європи ця загроза набула екзистенційного виміру, то значна частина країн Західної та Південної Європи трактувала її переважно через призму суттєвих економічних ризиків.

Узагальнення результатів наукової роботи дає підстави констатувати, що формування політики ЄС у відповідь на російську збройну агресію проти України відбувалося під істотним і багатовимірним впливом США та Великої Британії, які виступили ключовими зовнішніми чинниками консолідації європейських держав у сферах санкційної політики та підтримки України. Зазначений вплив не мав характеру безпосереднього директивного управління ухваленням рішень у межах ЄС, проте визначав рамки допустимих політичних рішень і слугував каталізатором вироблення спільної позиції в умовах внутрішніх розбіжностей.

На сучасному етапі (з кінця 2022 року) фіксуються ознаки рецидиву політики умиротворення у діях Брюсселя. Ця тенденція детермінована підвищеною чутливістю до ризиків ядерної ескалації, структурною залежністю європейської безпекової архітектури від США та зростанням суспільної «втоми від війни». Подальше посилення таких практик умиротворення формує деструктивний міжнародно-правовий прецедент, що знецінює дієвість міжнародних гарантій безпеки та підвищує ймовірність виникнення нових глобальних конфліктів.

Дякую за увагу.

3. Запитання до аспіранта по темі дисертації ставили:

1. Кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук

Доцяк І. І.:

Які Ви бачите шляхи, механізми та інструменти вдосконалення діяльності ЄС щодо впливу на Росію?

Відповідь. У контексті системної геополітичної загрози з боку РФ, оптимізація впливу Європейського Союзу вимагає переходу від реактивної політики до проактивної стратегії стримування.

Можна виділити такі основні стратегічні напрямки:

1) Перехід від часткових секторальних обмежень до повної блокади доступу РФ до західних технологій подвійного призначення, мікроелектроніки та глобальних фінансових ринків.

2) Досягнення повної та незворотної енергетичної незалежності від російських енергоносіїв, а також захист критичної інфраструктури ЄС від гібридних загроз.

3) Інституціоналізація та жорстке застосування екстериторіальних санкцій проти третіх країн і транснаціональних корпорацій, які сприяють обходу санкційного режиму.

Ефективність впливу ЄС на Росію прямо пропорційна здатності Союзу подолати внутрішню інституційну фрагментацію, посилити наднаціональний контроль за виконанням власних рішень та запровадити дієвий механізм вторинних санкцій.

2. Кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук

Кобець Ю. В.:

Чи виділяєте Ви в своїй роботі умови при яких політика умиротворення могла б бути трохи ефективнішою?

Відповідь. З позицій теорії міжнародних відносин та безпекових студій, політика умиротворення є вкрай неефективною стратегією при взаємодії з ревізіоністськими режимами. Однак, ретроспективний аналіз дозволяє виділити

гіпотетичні умови, за яких політика ЄС щодо РФ у період до 2022 року могла б мати вищий рівень корисності.

Політика економічного чи дипломатичного залучення могла б спрацювати лише за умови готовності ЄС застосувати руйнівні санкції або військову силу в разі порушення домовленостей. Умиротворення, не підкріплене реальною здатністю до покарання, сприймається державою-агресором не як жест доброї волі, а як інституційна слабкість і сигнал до подальшої експансії.

Європейська парадигма «зміни через торгівлю» могла б бути ефективнішою, якби ЄС завчасно та системно диверсифікував свої енергоносії. Для дієвого впливу залежність Росії від європейських фінансів та технологій повинна була критично перевищувати залежність Європи від російських ресурсів. Це створило б реальний важіль тиску, де потенційні втрати РФ від ескалації переважили б геополітичні амбіції.

Ефективний компроміс вимагає абсолютної ясності щодо меж дозволеного. Реакція ЄС на війну в Грузії (2008) та анексію Криму (2014) була фрагментованою. Якби політика умиротворення супроводжувалася негайним і жорстким економічними обмеженнями після перших же актів агресії (навіть із залишенням простору для переговорів), це могло б докорінно змінити розрахунок ризиків у Кремлі.

3. Доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук **Дерев'янка С. М.:**

Визначіть авторське розуміння поняття «політика умиротворення» та чи відображено ця політика як політ конструкт у нормативних актах міжнародно-правових і як?

Відповідь. У межах політичної науки та теорії міжнародних відносин політика умиротворення розглядається як дипломатична стратегія, спрямована на уникнення збройного конфлікту та збереження миру шляхом односторонніх або асиметричних політичних, економічних чи територіальних поступок ревізіоністській державі або режиму-агресору.

Термін «політика умиротворення» є виключно політологічним, дипломатичним та історіографічним конструктом (який після 1938 року набув стійкої негативної конотації). Він не є нормативно-правовою категорією і як такий не закріплений у жодному договорі, конвенції чи акті міжнародного права.

4. Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин **Бойчук О. І.:**

До якого теоретичного напрямку теорії міжнародних відносин належить «політика умиротворення»?

Відповідь. У теорії міжнародних відносин концепт «політики умиротворення» концептуалізується переважно на перетині ліберального ідеалізму та політичного реалізму, виконуючи в них різні аналітичні функції.

Ліберальний ідеалізм (як ідейне підґрунтя). Історично ця політика виникла в межах міжвоєнного ідеалізму. Вона базувалася на ліберальній вірі в те, що війни можна уникнути за допомогою дипломатичних поступок, раціонального компромісу та задоволення «справедливих» геополітичних чи економічних претензій держави-ревізіоніста.

Політичний реалізм (як об'єкт критики та стратегічний розрахунок). Саме крах політики умиротворення у 1930-х роках став каталізатором формування класичного реалізму, який розкритикував її як небезпечне ігнорування концепції «балансу сил» та природи влади.

Водночас у сучасних течіях, таких як неокласичний реалізм, умиротворення може розглядатися як об'єктивно зумовлена раціональна стратегія («стратегія виграшу часу»), яку держава застосовує в умовах тимчасової слабкості або асиметрії військових потенціалів для підготовки до неминучого конфлікту.

Хоча первинно політика умиротворення була практичним втіленням ліберально-ідеалістичного підходу до вирішення конфліктів, її теоретичне осмислення, критика та аналіз як стратегії поведінки держави в умовах анархії міжнародної системи є фундаментальною складовою реалістичної парадигми.

4. Виступи присутніх членів семінару з оцінкою дисертації.

Доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук
Дерев'янка С. М.:

Робота Савчука В. Р. є завершеним самостійним дослідженням. Абсолютна більшість моїх зауважень, побажань було враховано, навіть ті, які носили рекомендаційний характер. Здобувач має 13 публікацій, з них 6 у фахових виданнях. Загалом використано 388 джерел, серед яких 170 українських. Проте, хотів би звернути увагу на деякі моменти, які вимагають коригування, можливо не з точки зору самої роботи, а більше для уточнення позиції автора. Серед таких моментів можна виділити:

1. Ви застосували термін «політика умиротворення» щодо подій після 2022 року. Це дискусійне питання. З 2022 року ми не можемо говорити про чисту політику умиротворення як таку, мова йде радше про «стратегію стримування». Політика умиротворення – це більше до 2022 року, коли переважали компроміси та пом'якшення реакції. Сучасна політика – це більше стримування та протидія, можете подумати про цю позицію.

2. У класифікації джерел бракує чіткості. Ви об'єднуєте документи ЄС та міжнародних організацій без розмежування. Коли пишете «національні законодавчі акти України», краще писати «законодавчі акти України», бо якщо це Україна, слово «національні» зайве. Також зазначайте повні офіційні назви установ (наприклад, не просто міністерства, а «Міністерство закордонних справ України»).

3. Додайте європейських кореспондентів. Пишіть прізвища за абеткою. Коли згадуєте інституції – давайте повні назви, англійською або українською в перекладі.

Це речі більше технічного характеру. Робота добра, дисертант справився з поставленою темою. Загалом робота може бути рекомендована до захисту.

Кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин
Бойчук О. І.:

Дисертаційна робота Савчука В. Р. націлена на вирішення низки завдань теоретико-прикладного характеру щодо дослідження політики ЄС щодо РФ в контексті російської агресії проти України. Праця характеризується високим ступенем актуальності, оскільки зосереджена на концептуальному аналізі аксіологічних та нормативно-правових вимірів політики Європейського Союзу

в умовах сучасних геополітичних трансформацій. Здобувач детально розкриває еволюцію політичної парадигми ЄС, простежуючи перехід від стратегії поступок та умиротворення до кристалізації консолідованої протидії російській експансії. Особлива значущість роботи зумовлена її дотичністю до поточних академічних і політичних дебатів щодо модернізації європейської безпекової архітектури. Дисертант здійснює критичну ревізію інституційних механізмів Євросоюзу, насамперед оптимізації принципу консенсусу при ухваленні зовнішньополітичних рішень, що є фундаментальною передумовою для підвищення глобальної суб'єктності об'єднання.

Безперечним науковим здобутком автора є системне доведення прямої кореляції між конфігурацією стратегічної безпекової архітектури ЄС та рівнем макрорегіональної стабільності. Савчук В. Р. концептуалізує та аргументовано доводить тезу про те, що інституціоналізація спільної оборонної політики виступає не лише реактивним інструментом, але й головним превентивним механізмом стримування зовнішньої ескалації. Під час ознайомлення з дисертаційним дослідженням дуже сподобалося використання фахового понятійного апарату (наприклад, застосування концепту девіантної поведінки тощо).

Проте маю концептуальне зауваження, які прошу врахувати: концепція умиротворення методологічно не лягає в парадигму реалізму. Для реалізму дієвим інструментом є жорстка сила (*hard power*) – наприклад, введення військ. Те, що робить Європейський Союз (санкції, інформаційна протидія, спортивні бани) – це інструменти ліберальної школи. Врахування зазначеної рекомендації значно б підвищило якість дисертаційної роботи.

Підсумовуючи, варто зазначити, що робота відповідає спеціальності 052 Політологія та можна рекомендувати дану роботу до захисту у разовій спеціалізованій вченій раді.

Доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук
Климончук В. Й.:

Актуальність рецензованої праці детермінована її стратегічною своєчасністю в контексті розбудови новітньої архітектури європейської безпеки. Дисертант пропонує концептуальний перегляд кореляції між економічним прагматизмом та імперативами національної безпеки у зовнішньополітичному курсі Європейського Союзу. Відходячи від суто ретроспективної констатації безпекових прорахунків минулого (як-от надмірна енергетична залежність від РФ та реалізація проєктів на кшталт «Північний потік-2»), автор формує дієвий аналітичний інструментарій для забезпечення реальної енергополітичної автономії Європи. Робота Савчука В. Р. є вагомим внеском у генерування проактивної стратегії економічної безпеки України та ЄС, базовим принципом якої є інституційна стійкість та блокування економічних механізмів фінансування збройної агресії. Таким чином, порушена проблематика є беззаперечно затребуваною в сучасному політологічному дискурсі.

Здобувач демонструє високий рівень наукової кваліфікації, здійснюючи ґрунтовну концептуалізацію когнітивних та геополітичних детермінант, які формували європейську політику безпеки. Серед ключових елементів теоретичної новизни варто виокремити: авторське обґрунтування розмежування

дефініцій «політика умиротворення» та «факт умиротворення», що уможлиблює чітку диференціацію стратегічного і тактичного рівнів ухвалення політичних рішень.

Робота може бути рекомендована до захисту.

Кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук
Кобець Ю. В.:

Дисертаційне дослідження виконане на достатньо високому рівні. При цьому хотів би підкреслити, що не тільки сама дисертаційна робота написана добре, проте також статті в яких висвітлені основні положення дисертації.

Також високої оцінки заслуговує розвідка автора у площині трансатлантичного партнерства. Дослідник здійснив ґрунтовну політологічну експертизу конструктивної ролі Сполучених Штатів Америки та Великої Британії у процесі формування єдиної стратегічної візії Євросоюзу. У дисертації емпірично та теоретично проілюстровано, як фактор зовнішньополітичної координації з євроатлантичними союзниками сприяв нівелюванню внутрішньоінституційних суперечностей в ЄС, що, у підсумку, каталізувало ухвалення дієвих та консолідованих політичних рішень у відповідь на збройну агресію проти України.

Кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук
Липчук О. І.

Загалом дисертація виконана на достатньому рівні, однак присутні незначні огріхи. Наприклад вартує додати «розрив» сторінки між сторінками тексту, оскільки деякі розділи та їх назви зміщені при відкритті на інших пристроях. Також в роботі можна додати більше актів самого Європейського Союзу.

Під час обговорення позитивну оцінку дисертаційній роботі Савчука В. Р. висловили: доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук Монолатій І. С., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Липчук О. І., доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Климончук В. Й., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Доцяк І. І., доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Дерев'янка С. М., доктор історичних наук, професор кафедри політичних наук Марчук В. В., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Кобець Ю. В., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Москалюк М. Ф., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Ломака І. І., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Мадрига Т. Б., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Матвієнків С. В., кандидат політичних наук, асистент кафедри політичних наук Мосора М. А., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Міщук М. Б., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Березовська-Чміль О. Б., кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Бойчук О. І., кандидат історичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Геник М. А.

5. Виступ наукового керівника доктора політичних наук, професора кафедри міжнародних відносин Цепенди І. Є., який відзначив, що аспірант Савчук Віталій Романович своєчасно виконував усі розділи індивідуального плану наукової роботи в установлені терміни. Своєчасність та повнота

виконання індивідуального плану аспіранта підтверджена результатами піврічної проміжної, підсумкової (річної) та заключної атестації. Відповідально ставився до поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі провів усі види робіт. Пройшов педагогічну практику, підготувавши низку методичних розробок з дисциплін «Історія міжнародних відносин» та «Конфліктологія». Користувався повагою з боку студентів та колег-аспірантів.

Дисертація аспіранта Савчука Віталія Романовича на тему «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації у контексті російської агресії проти України», повністю відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01.2022 № 44 (зі змінами) та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 № 40 (зі змінами).

6. В обговоренні дисертаційної роботи взяли участь: доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Климчук В. Й., доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук Дерев'янка С. М., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Доцяк І. І., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Кобець Ю. В., кандидат політичних наук, доцент кафедри політичних наук Липчук О. І., кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин Бойчук О. І.

Заслухавши публічну презентацію наукових результатів дисертації Савчука Віталія Романовича та обговоривши її на фаховому семінарі структурного підрозділу факультету історії, політології і міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, прийнято наступні висновки щодо дисертації: рекомендувати для подання до розгляду та захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

7. Висновок про перевірку дисертації та наукових публікацій здобувача на виявлення порушення академічної доброчесності з наданням (до витягу додається довідка за підписом проректора з науково-педагогічної роботи університету).

УХВАЛИЛИ:

ПРИЙНЯТИ такий висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.

Висновок

**наукового фахового семінару кафедри політичних наук
факультету історії, політології і міжнародних відносин
Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення
Російської Федерації у контексті російської агресії проти України»
здобувача ступеня доктора філософії за спеціальністю 052 Політологія
(галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки)**

1. Актуальність теми. Актуальність теми дослідження політики Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації в контексті російської агресії проти України зумовлена комплексом сучасних політичних, безпекових і геостратегічних факторів, що формують архітектуру європейської та глобальної безпеки. Попри те, що після 2014 року, а особливо після повномасштабного вторгнення 2022 року, ЄС перейшов до активної санкційної політики та масштабної оборонної підтримки України, тривалий попередній період характеризувався переважанням підходів, які можна означити як політику умиротворення. Ця політика передбачала намагання обмежити агресивні наміри Росії шляхом дипломатичного діалогу, інтенсивного економічного співробітництва та пошуку компромісних рішень. Її критичний аналіз є необхідною передумовою для з'ясування структурних помилок та прорахунків, що створили сприятливі умови для поступового розширення російського впливу.

Попри існування низки розвідок, присвячених окремим аспектам досліджуваної теми, комплексне вивчення феномену умиротворення в сучасній політичній науці не набуло завершеного вигляду. Домінуюча історіографія здебільшого обмежується характеристикою реакцій (санкції, ресурсна підтримка жертви, фактори стримування ескалації), залишаючи поза увагою механізм кореляції стратегічного впливу зазначених факторів на деескалацію конфлікту. У дослідженні концепт «умиротворення» операціоналізовано через систему індикаторів прямого впливу на агресора: інтенсивність та швидкість впровадження санкційних рішень, динаміку адаптації обмежувальних заходів у відповідь на зниження їх ефективності, а також масштабування економічної та військової допомоги країні-жертві. Зазначена характеристика дослідження дозволяє трансформувати науковий пошук із площини хронологічного викладу у площину аналізу причинно-наслідкових зв'язків реалізації умиротворення.

2. Зв'язок з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження реалізоване в рамках наукової теми «Центральна та Східна Європа у міжнародних відносинах» (номер державної реєстрації «0114U001590»), яка закріплена за кафедрою міжнародних відносин факультету історії, політології і міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

3. Особистий внесок здобувача. Дисертація є авторською роботою, що виконана здобувачем на основі його індивідуальних досліджень. Викладені у ній ідеї, наукові положення, висновки сформульовані та належать особисто автору.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Знання про природу, причини та механізми розвитку конфліктів, що поглиблюються у межах цього дослідження, становлять важливий інструментарій для розвитку міжнародного співробітництва, формування ефективних механізмів запобігання новим конфліктам та усунення умов, що призводять до їх повторного виникнення. Поглиблення та систематизація теоретичних підходів до осмислення політики умиротворення в міжнародних відносинах дозволили уточнити її концептуальні засади, інструментарій, мотиваційні детермінанти й обмеження в умовах сучасних конфліктів. У межах роботи сформовано новий

підхід до оцінки політики ЄС щодо РФ, який інтегрує елементи геополітичного, інституційного та біхевіористського аналізу.

Отримані результати можуть бути використані в практичній діяльності політичних діячів, дипломатів, експертів із безпеки та представників міжнародних організацій для формування ефективних стратегій реагування на агресивну поведінку держав та запобігання ескалації конфліктів. Також результати дослідження можуть бути використані у процесі формування зовнішньополітичних та безпекових рішень України, оптимізації дипломатичних стратегій і посилення аргументаційної бази щодо необхідності сталого європейського сприяння українській державі. Висновки та рекомендації можуть бути застосовані у політиці ЄС, оскільки вони окреслюють недоліки попередньої стратегії, виявляють внутрішні чинники розбіжностей і визначають більш ефективні підходи до реагування на агресивну поведінку РФ.

5. Наукова новизна полягає в тому, що в роботі *вперше*:

- на відміну від підходів деяких дослідників, які трактують умиротворення як політику поступок агресивним вимогам з метою збереження миру, у роботі запропоновано окреме визначення «політики умиротворення сторони конфлікту» і «політики умиротворення агресора», а також диференціацію понять «політика умиротворення» та «факт умиротворення»;

- здійснено комплексний аналіз політики умиротворення ЄС щодо РФ як самостійного феномену в системі сучасних міжнародних відносин, з урахуванням її еволюції від середини 1990-х років до періоду повномасштабної війни 2022 року;

- проведено системне дослідження внутрішньоєвропейських розбіжностей щодо підтримки України, виявлено їхні структурні детермінанти (економічні залежності, історичні траєкторії, політичні інтереси, вплив проросійських акторів) та показано, як ці диспропорції зумовили фрагментацію єдиної зовнішньополітичної позиції ЄС;

- запропоновано типологію чинників (інституційні/економічні/безпекові/дискурсивні) та показано механізми їх впливу на рішення ЄС у період після 2022 року;

- охарактеризовано феномен «ядерного умиротворення» як чинника, що посилює відчуття безкарності держави-агресора та створює потенційно небезпечний прецедент легітимізації ядерного шантажу як інструменту зовнішньої політики держав, що володіють ядерним потенціалом.

6. Використання (апробація) результатів роботи. Результати дисертаційної роботи апробовані в рамках наступних наукових заходів: доповідь «Порівняння аморальності в міжнародній політиці та аналогічних аспектах суспільного життя в контексті російсько-української війни», представлена на IV всеукраїнській науково-практичній конференції «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри» в м. Івано-Франківськ 27-28 жовтня 2022 року; доповідь «Політика толерантності до агресії в міжнародних відносинах як фактор підтримки недемократичних режимів», представлена на звітній науковій конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника в м. Івано-Франківськ 3-7 квітня 2023 року; доповідь «Активізація підтримки України країнами Заходу після початку

російського вторгнення», представлена на міжнародній студентсько-аспірантській науковій конференції «Світ назустріч війні в Україні» в м. Білосток, Польща 11-12 квітня 2024 року; доповідь «Взаємне «умиротворення» міжнародних акторів на зламі тисячоліть як фактор активізації імперського бачення В. Путіна», представлена на V міжнародній науково-практичній конференції «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри» в м. Івано-Франківськ 25-26 квітня 2024 року; доповідь «Economic interests and energy dependence: influence on sanctions policy against Russia», представлена на міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні питання світової економіки, міжнародних економічних відносин та міжнародних комунікацій в умовах формування нового світового порядку та поляризації світу» в м. Рига, Латвія 24-25 березня 2025 року; доповідь «Вплив адміністрації Барака Обами на консолідацію позиції ЄС щодо українського питання (2014-2017)», представлена на VI міжнародній науково-практичній конференції «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри» в м. Івано-Франківськ 8-9 травня 2025 року; доповідь «Трансатлантична солідарність в умовах війни: Байден і зміцнення єдності Заходу щодо України», представлена на всеукраїнській науково-практичній конференції «Трансатлантична безпека та роль України» в м. Дніпро 12 червня 2025 року; доповідь «Можливість ядерної ескалації як фактор стриманості Заходу на початку повномасштабного вторгнення», представлена на науково-практичній конференції «Теорія та практика актуальних наукових досліджень» в м. Полтава 26-27 вересня 2025 року.

7. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі. Дисертаційна робота виконана на кафедрі політичних наук, науковий керівник доктор політичних наук, професор Цепенда І. Є.

Робота є результатом самостійних досліджень Савчука Віталія Романовича.

8. Перелік публікацій за темою дисертації. За результатами досліджень опубліковано 13 наукових робіт, у тому числі:

- 6 статей у фахових виданнях України категорії Б;
- 7 опублікованих праць апробаційного характеру;

Статті у фахових виданнях України категорії Б

Савчук В. Поняття «політика умиротворення» в міжнародно-політичному дискурсі. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2023. Випуск 51. С. 199-207.

DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.51.23>

URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/51_2023/23.pdf

Савчук В. Імперські тенденції в політиці Росії: роль Європейського Союзу та міжнародних партнерів. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. № 48. С. 223-228.

DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v048.2024.34>

URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/48_2024/36.pdf

Савчук В. Перші етапи ескалації агресії Російської Федерації в Україні: реакція Європейського Союзу та спроби врегулювання конфлікту. *Регіональні студії*. 2024. № 39. С. 134-141.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2024.39.21>

URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/39/23.pdf>

Савчук В. Від умиротворення до консолідації: підтримка України як відповідь Заходу на початок російського вторгнення. *Політикус*. 2024. № 6. С. 168-174.

DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2024-6.25>

URL: http://politicus.od.ua/6_2024/27.pdf

Савчук В. Вплив економічних інтересів на єдність Європейського Союзу в ухваленні санкцій на початку російської агресії. *Вісник НТУУ «КПІ» Політологія. Соціологія. Право*. 2025. № 3 (67). С. 111-117.

DOI: [https://doi.org/10.20535/2706-5626.2025.3\(67\).343417](https://doi.org/10.20535/2706-5626.2025.3(67).343417)

URL: <https://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/343417>

Савчук В. Трансатлантичне лідерство Обама і Камерона: вплив на зовнішньополітичні рішення ЄС в умовах конфлікту в Україні. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2025. № 21. С. 286-292.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2025-21-34>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/618>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

Савчук В. Порівняння аморальності в міжнародній політиці та аналогічних аспектах суспільного життя в контексті російсько-української війни. *Збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції. «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри»*. Івано-Франківськ, 2022. С. 171-184.

URL: <https://lnk.ua/1V9Y3xRVg>

Савчук В. Політика толерантності до агресії в міжнародних відносинах як фактор підтримки недемократичних режимів. *Матеріали звітної наукової конференції викладачів, докторантів, аспірантів університету за 2022 рік ПНУ ім. В. Стефаника*. Івано-Франківськ, 2023. С. 135-137.

URL: <https://nauka.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/122/2023/10/2023-tezy-vyk-1.pdf#page=135>

Савчук В. Взаємне «умиротворення» міжнародних акторів на зламі тисячоліть як фактор активізації імперського бачення В. Путіна. *Збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри»*. Івано-Франківськ, 2024. С. 296-310.

URL: <https://kpol.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/102/2024/12/zbirnyk-materialiv-v-mizhnarodnoi-naukovo-praktychnoi-konferentsii-politychni-protsesy-suchasnosti-hlobalnyj-ta-rehionalnyj-vymiry-2024r.pdf#page=250>

Savchuk V. Economic interests and energy dependence: influence on sanctions policy against Russia. *International scientific-practical conference «Current Issues of the World Economy, International Economic Relations and International Communications Amidst the Formation of a New World Order and Polarization of the World»*. Vol. 2. Riga, Latvia, 2025, p. 180-184.

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-534-1-93>

URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/567/15313/32291-1>

Савчук В. Вплив адміністрації Барака Обама на консолідацію позиції ЄС щодо українського питання (2014-2017). *Збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції «Політичні процеси сучасності: Глобальний та регіональний виміри»*. 8-9 травня 2025. Івано-Франківськ, 2025. С. 240-244.

URL: <https://kpn.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/197/2025/11/zbirnyk-materialiv-vi-mizhnarodnoi-naukovo-praktychnoi-konferentsii.pdf#page=240>

Савчук В. Трансатлантична солідарність в умовах війни: Байден і зміцнення єдності Заходу щодо України. *Трансатлантична безпека та роль України: матеріали всеукраїнської. наук.-практ. конф.* 12 червня 2025 р., м. Дніпро. 2025. С. 8-11.

URL: <https://ir.nmu.org.ua/server/api/core/bitstreams/5ed29fc8-e4e8-45cf-9be8-256de307212b/content>

Савчук В. Можливість ядерної ескалації як фактор стриманості Заходу на початку повномасштабного вторгнення. *Теорія та практика актуальних наукових досліджень. Матеріали науково-практичної конференції*. 26-27 вересня 2025 р. м. Полтава. 2025. С. 80-84.

URL: <https://lnk.ua/1V9Y3GRVg>

1. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати.

З огляду на міждисциплінарний характер, результати дослідження можуть бути використані як аналітична, теоретична та методологічна основа в освітньому процесі, зокрема під час підготовки навчальних курсів «Міжнародні відносини і світова політика», «Політична історія світу», «Історія міжнародних відносин», «Міжнародні конфлікти», «ЄС у міжнародних відносинах», «Конфліктологія», «Основи міжнародної безпеки», «Сучасні тенденції світової політики». На базі роботи може бути створений спеціальний навчальний курс «Політика ЄС та російська агресія: від умиротворення до стратегічного стримування».

Загалом результати дослідження формують підґрунтя для подальших наукових розвідок, присвячених стратегічній автономії ЄС, розвитку трансатлантичних відносин, формуванню європейської безпекової стратегії та аналізу механізмів протидії гібридним загрозам у сучасній системі міжнародних відносин.

2. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані.

Отримані результати можуть бути використані в практичній діяльності політичних діячів, дипломатів, експертів із безпеки та представників міжнародних організацій для формування ефективних стратегій реагування на агресивну поведінку держав та запобігання ескалації конфліктів. Також результати дослідження можуть бути використані у процесі формування зовнішньополітичних та безпекових рішень України, оптимізації дипломатичних стратегій і посилення аргументаційної бази щодо необхідності

сталого європейського сприяння українській державі. Висновки та рекомендації можуть бути застосовані у політиці ЄС, оскільки вони окреслюють недоліки попередньої стратегії, виявляють внутрішні чинники розбіжностей і визначають більш ефективні підходи до реагування на агресивну поведінку РФ.

3. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення. Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам МОН України.

ВВАЖАТИ:

1. Що дисертаційна робота Савчука В. Р. на тему «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації у контексті російської агресії проти України» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання висвітлення комплексного аналізу політики Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації, виявлення її ключових особливостей, причин та наслідків у контексті російської агресії проти України, а також визначення впливу цієї політики на формування сучасної та майбутньої стратегії ЄС у сфері безпеки, що має важливе значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

2. За темою дисертації опубліковано 13 наукових публікацій, де повністю відображені основні результати дисертації, з них 6 статей у фахових виданнях України категорії Б.

3. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12 січня 2017 р. (зі змінами) «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, Постанові Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

РЕКОМЕНДУВАТИ дисертаційну роботу «Політика Європейського Союзу щодо умиротворення Російської Федерації у контексті російської агресії проти України», подану Савчуком Віталієм Романовичем на здобуття ступеня доктора філософії. Рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Розглянувши заяви і документи голови СВР, рецензентів і опонентів та встановивши, що подані документи відповідають вимогам до членів спеціалізованої вченої ради згідно Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Пропонувати вченій раді Університету призначити наступний склад разової ради:

Головою разової спеціалізованої вченої ради

1. Климончука Василя Йосифовича, доктора політичних наук, професора, професора кафедри політичних наук Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

1.1. Климончук В., Москалюк М. Від Міжмор'я до європейської безпеки: стратегія трансформації Східної Європи. *Регіональні студії: науковий збірник*. 2025. № 40. С. 117-122. (Фахове видання України категорії «Б» з 26.11.2020).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2025.40.20>

URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/40/22.pdf>

Ключові слова: Балто-Чорноморський союз, Міжмор'я, Центрально-Східна Європа, регіональна безпека, міжнародна співпраця, геополітика, регіональні інтеграційні об'єднання.

1.2. Климончук В. Україна в Ініціативі Тримор'я: виклики інтеграції та перспективи регіонального співробітництва. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2024. № 50. С. 246-250. (Фахове видання України категорії «Б» з 26.11.2020).

DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v050.2024.41>

URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/50_2024/43.pdf

Ключові слова: Ініціатива Тримор'я, Україна, регіональна співпраця, геополітика, інфраструктурні проекти, транспортні коридори, безпека, економічна інтеграція, Центрально-Східна Європа, міжнародні відносини, енергетична безпека, поствоєнне відновлення, стратегічні партнери, регіональні інтеграційні об'єднання.

1.3. Климончук В., Дерев'янка С., Гурак І., Бойчук О. Політика умиротворення як фактор підриву європейської безпеки: аналітичний погляд через призму російської війни в Україні. *«Національні інтереси України»: науково-практичний журнал*. 2025. № 12 (17) 2025. С. 1594-1605. (Фахове видання України категорії «Б» з 10.12.2024).

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12\(17\)-1594-1605](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1594-1605)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33704>

Ключові слова: Україна, Російська Федерація, Європейський Союз, зовнішня політика, російсько-українська війна, політика умиротворення, безпека.

Рецензентами

2. Дерев'янка Сергія Мироновича, доктора політичних наук, професора, професора кафедри політичних наук Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.

2.1. Гурак І., Дерев'янка С., Бойчук О. Формування в Росії авторитарного, антизахідного режиму та реакція провідних міжнародних акторів. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 130-140. (Фахове видання України категорії «Б» з 26.11.2020).

DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v041.2023.22>

URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/41_2023/22.pdf

Ключові слова: Росія, міжнародні відносини, США, Україна, зовнішня політика, безпека, авторитарний режим.

2.2. Дерев'янка С. Гібридна війна: інформаційно-безпековий вимір. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія*. 2024. № 18 (2024). С. 101-113. (Фахове видання України категорії «Б» з 24.04.2024).

DOI: <https://doi.org/10.32782/2312-1815/2024-18-11>

URL: <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/148>

Ключові слова: аналітичні центри, гібридна війна, інформаційна безпека, інформаційна війна, інформаційний простір, інформаційно-безпекова політика, європейська інтеграція, медіа, національна безпека, політична експертиза.

2.3. Климончук В., Дерев'янка С., Гурак І., Бойчук О. Політика умиротворення як фактор підризу європейської безпеки: аналітичний погляд через призму російської війни в Україні. *«Національні інтереси України»: науково-практичний журнал*. 2025. № 12 (17) 2025. С. 1594-1605. (Фахове видання України категорії «Б» з 10.12.2024).

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12\(17\)-1594-1605](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1594-1605)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33704>

Ключові слова: Україна, Російська Федерація, Європейський Союз, зовнішня політика, російсько-українська війна, політика умиротворення, безпека.

3. Бойчука Ореста Ігоровича, кандидата політичних наук, доцента кафедри міжнародних відносин Карпатського національного університету імені Василя Стефаника

3.1. Стецюк Н., Бойчук О. Westbindung чи Ostpolitik: Росія в зовнішньополітичних орієнтирах Федеративної Республіки Німеччина. *Політикус: наук. журнал*. 2023. № 1. С. 125-135. (Фахове видання України категорії «Б» з 17.03.2020).

DOI: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-1.19>

URL: http://politicus.od.ua/1_2023/19.pdf

Ключові слова: зовнішня політика Німеччини, Ostpolitik, Westbindung, Russia first, Zivilmach, Росія.

3.2. Гурак І., Дерев'янка С., Бойчук О. Формування в Росії авторитарного, антизахідного режиму та реакція провідних міжнародних акторів. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2023. № 41. С. 130-140. (Фахове видання України категорії «Б» з 26.11.2020).

DOI: <https://doi.org/10.32782/apfs.v041.2023.22>

URL: http://apfs.nuoua.od.ua/archive/41_2023/22.pdf

Ключові слова: Росія, міжнародні відносини, США, Україна, зовнішня політика, безпека, авторитарний режим.

3.3. Климончук В., Дерев'янка С., Гурак І., Бойчук О. Політика умиротворення як фактор підризу європейської безпеки: аналітичний погляд через призму російської війни в Україні. *«Національні інтереси України»: науково-практичний журнал*. 2025. № 12 (17) 2025. С. 1594-1605. (Фахове видання України категорії «Б» з 10.12.2024).

DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12\(17\)-1594-1605](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-12(17)-1594-1605)

URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/33704>

Ключові слова: Україна, Російська Федерація, Європейський Союз, зовнішня політика, російсько-українська війна, політика умиротворення, безпека.

Офіційними опонентами

4. Перепелицю Григорія Миколайовича, доктора політичних наук, професора, професора кафедри міжнародних відносин та зовнішньої політики навчально-наукового інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

4.1. Перепелиця Г. Вплив російсько-української війни на майбутнє регіональної безпеки в Центрально-Східній Європі. *Медіафорум : аналітика, прогнози, інформаційний менеджмент*. 2024. Том 15. С. 11-41. (Фахове видання України категорії «Б» з 26.11.2020).

DOI: <https://doi.org/10.31861/mediaforum.2024.15.11-41>

URL: <https://journals.chnu.edu.ua/mediaforum/article/view/675>

Ключові слова: комплекс регіональної безпеки, Східна Європа, російсько-українська війна, НАТО, багатополярність, росія, США.

4.2. Перепелиця Г., Бритов Д. Роль НАТО в урегулюванні міжнародних конфліктів у сучасних умовах. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Міжнародні відносини*. Том 55 № 1 (2022). С. 16-19. (Фахове видання України категорії «Б» з 10.10.2022)

DOI: <https://doi.org/10.17721/1728-2292.2022/1-55/16-19>

URL: <https://intern.bulletin.knu.ua/uk/article/view/2544>

Ключові слова: НАТО, міжнародна організація, міжнародний конфлікт, стратегія, агресія, безпека.

4.3. Baluk W., Perepelytsia H. Geopolitical and military aspects of Russia's war against Ukraine in 2014-2022. *EJTS European Journal of Transformation Studies*. 2024. V. 12, № 1. P. 54-68. (Індексований у Web of Science (ESCI), Q4)

URL: <https://czasopisma.bg.ug.edu.pl/index.php/journal-transformation/article/view/11825/10631>

Keywords: geopolitical divisions, Russian-Ukrainian war, military campaign, hybrid war, conventional war, front, strategic maneuvers, propaganda and disinformation.

5. Шуляк Антоніну Миколаївну, доктора політичних наук, професора, декана факультету міжнародних відносин, професора кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу (за сумісництвом) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

5.1. Сидорук Т., Шуляк А., Павлюк В. Трансформації в архітектурі європейської безпеки під впливом російсько-української війни. *Міжнародні відносини суспільні комунікації та регіональні студії*. 2022. № 3 (14). С. 60-72. (Фахове видання України категорії «Б» з 09.02.2021).

DOI: <https://doi.org/10.29038/2524-2679-2022-03-60-72>

URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/uk/article/view/274>

Ключові слова: повномасштабне вторгнення, війна, росія, колективний Захід, європейська безпека, НАТО.

5.2. Sydoruk T., Pavliuk V., Shuliak A. Russia's war against Ukraine and the transformation of the Euro-Atlantic Security Architecture. *Politics in Central Europe*. 2023. Vol. 19, No. 2. P. 305-323. (Індексований у Scopus та Web of Science (SSCI), Q3)

DOI: <https://doi.org/10.2478/pce-2023-0014>

URL: <https://reference-global.com/article/10.2478/pce-2023-0014>

Keywords: full-scale invasion, war, Russia, the collective West, NATO

5.3. Shuliak A., Melnychuk L., Kulyk S., Mykhaliuk N., Panas V., Palokha N. New Vectors of the Development of Cultural and Sports Diplomacy Caused by the 2022 Russian-Ukrainian War. *AD ALTA: Journal of Interdisciplinary Research*. 2022. Vol. 12, Issue 2. P. 66-72. (Індексований у Web of Science (ESCI)).

URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/28121/1/ad_alta_12/02-XXX.pdf

Keywords: culture, sport, diplomacy, Russia, Ukraine, war, artists, athletes, performances.

Голова фахового семінару
Завідувач кафедри політичних наук,
доктор політичних наук, професор

 Іван МОНОЛАТІЙ

Секретар фахового семінару
Кандидат політичних наук,
доцент кафедри політичних наук



Оксана ЛИПЧУК